

Het laatste hoofdstuk is aan Heidegger gewijd, een wijsgeer die wel steeds de moeite loont. Maar ondanks de erudiete kennis van Martin Palmaers valt dit hoofdstuk toch uit de toon. In tegenstelling tot alle andere auteurs verwijdt Palmaers zich heel vlug van de Heidegger-tekst (*Bauen Wohnen Denken*) zodat het thema van bouwen en wonen nauwelijks uit de verf komt. De auteur is zo bekommerd om een massa praesupposita ter sprake te brengen - men vindt een massa referenties - dat de te lezen tekst haast niet aan bod komt. De lezer raakt eerder afgeschrikt om Heidegger te lezen dan aangemoedigd. Daarenboven komen er enkele onnauwkeurigheden voor: het is niet zo dat in *Bauen Wohnen Denken* "geregeld sprake (is) van het 'huis van het Zijn'" (blz.99); ook is het volgende niet het thema van het besproken opstel: "Ook woont hij niet *alleen*, want dit wonen is de openheid waarin het Andere kan plaats nemen, zodat het wonder van alle wonderen gebeurt 'dat er iets is en niet veeleer niets'" (blz.99). Dit laatste is een haast levinasiaanse interpretatie, maar gegoten in hoofdzakelijk heideggeriaanse woorden; het is helaas een van Heideggers belangrijkste lacunes dat het 'Mitsein' bij hem zo mager gedacht is. Tenslotte bestaat er wel een vertaling (door Geert Hovingh) van het genoemde stuk: *Bouwen Wonen Denken* (Oase-cahier 2, 1986).

Om af te sluiten een schoolse opmerking. Indien eerstejaars of zelfs kandidatuurstudenten wijsbegeerte met nauwgezette didaktische begeleiding de vijf hier besproken teksten zouden lezen en analyseren, dan zou dat een niet te onderschatten succes zijn. Dit bescheiden *Tekst-Wijs*-boekje kan in zijn praktische uitwerking al niet meer zo bescheiden zijn, maar men hoeft trouwens ook niet altijd zo bescheiden te doen !

Jacques DE VISSCHER

VIJFTIG JAAR 'TIJDSCHRIFT VOOR FILOSOFIE'

Registers 1964-1988 - Tijdschrift voor Filosofie, Leuven, 1988, jrg.50, nr.4, supplement bij het december-nummer, 473 blz.

Onze Leuvense collega's van het *Tijdschrift voor filosofie* hebben alle reden om feest te vieren: hun tijdschrift, mooi, prestigieus en volumineus uitgegeven, bestaat een halve eeuw. Het werd in maart 1939 gesticht, nadat een jaar voordien in Gent enkele jonge paters dominikanen met het voor hun omgeving gewaagde idee rondliepen om een nieuw degelijk wijsgerig vaktijdschrift op de markt te brengen. In Vlaanderen bestond toen niets van dien aard. Deze initiatiefnemers vonden steun bij hun geleerde confrater De Petter die dan ook de eerste hoofdredakteur zou worden. Het initiatief kreeg zowel in de katholieke wereld als in Nederland tegenwind. In Rome vreesde men een al te modernistische en een te weinig thomistische tendens; in Nederland vreesde het *Algemeen Nederland Tijdschrift voor Wijsbegeerte* (dat nog steeds bloeit) een onaangename concurrentie - trouwens 'katholiek' en 'Vlaams' heeft in Nederland al meer dan eens argwaan gewekt. Ondertussen is het *Tijdschrift voor filosofie* al lang een aanvaard feit geworden. Het heeft niet alleen stand weten te houden, het heeft vooral vijftig jaar lang een verdiende plaats in het wijsgerig leven veroverd - niet alleen in Vlaanderen of in

het Nederlands taalgebied, maar ook in de wereld. Het is immers een periodiek geworden met internationale uitstraling, niet in het minst door de publicatie van het 'Bibliografisch Repertorium' dat systematisch alle wijsgerige werken en artikelen rubriceert; dit repertorium is een onuitputtelijke bron van informatie.

Voor de tweede keer verschijnen nu de registers van het tijdschrift. In december 1963 verscheen, naar aanleiding van het vijftiende jaar bestaan van het tijdschrift, een overzicht van wat allemaal gepubliceerd werd. Het was toen een supplement van 298 blz. dat ondermeer vertelde dat de periodiek 586 artikelen had gepubliceerd en ruim drieduizend boekbesprekingen. Het nieuwe supplement leert dat het tijdschrift in de jongste vijftiende jaar 633 artikelen en ongeveer vierduizendvijfhonderd boekbesprekingen heeft verzameld. Dit is natuurlijk slechts de 'taal' van de cijfers, en die is de minst interessante taal - in de wijsbegeerte hebben we nu eenmaal geleerd dat wat met precisie kan worden gemeten niet de ultieme werkelijkheid is die men in bescheiden wijsheid verlangt. Maar bladeren in de registers is een boeiende aangelegenheid: men verneemt wie over wat heeft gepubliceerd, men ontdekt de opkomst en de verdwijning van tendenzen. Er zijn opvallende namen zoals Husserl, Levinas, Patocka, Marcel, Schillebeeckx, maar geen bijdragen van (wel over) Gadamer, Merleau-Ponty, of Ricoeur. Ook verscheen er heel veel over Heidegger. Maar, zoals iedereen weet die redactionele ervaring heeft, hangt heel wat van toevallige omstandigheden af - wat dit ook moge betekenen. Boeiend in de registers is dat de samenstellers een overzicht van de artikelen geven, gerubriceerd naar de behandelde onderwerpen. In het deel van 1963 krijgt 'Scholastiek' als hoofdthema in het artikel slechts één verwijzing, terwijl Sartre daarentegen veertien. Maar vijftiende jaar later stijgt 'Scholastiek' naar twee, maar daalt Sartre naar zes; zo kan men op een hete zomerdag onder de perelaar de 'ups' en 'downs' in de filosofische conjunctuur volgen. Prettig.

Het vijftigjarige bestaan van het tijdschrift werd in mei 1988 door het Leuvense *Wijsgerig Gezelschap* plechtig gevierd met een academische zitting in de universiteit. Dat is nu vanzelfsprekend; hoewel het tijdschrift oorspronkelijk door de Gentse dominikanen is gesticht, is het later naar Leuven verhuisd en nadien een uitgave van het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte geworden. Op deze viering waren de sprekers de toenmalige voorzitter van de redactie Samuel IJsseling, verder Ad Peperzak en Louis Dupré. Hun toespraken zijn in het maart-nummer van dit jaar in het tijdschrift opgenomen, samen met een heel overzichtelijke geschiedenis van het tijdschrift voor C.E.M. Struyker Boudier.

Vandaag bestaat de verantwoordelijke redactie uit: G.A. De Brie, B.J. De Clercq, H. De Dijn (voorzitter), U. Dhondt, L. Heyde, S. IJsseling, J. Maejaert (secretaris), D. Scheltens, C. Steel, J. Vandenbulcke, J. Van der Veken en A. Wylleman. Het tijdschrift verschijnt driemaandelijks, telt naast de gemiddeld tweehonderd bladzijden 'Bibliografisch Repertorium', ook ongeveer tweehonderd bladzijden artikelen, kritische studies, een kroniek, en tientallen boekbesprekingen. Een abonnement kost 2.250 Bfr. (postrekening 000-0448596-68) of voor Nederland: 145 Hfl. (postgiro 4488 346).

Jacques DE VISSCHER